

Předmět výzkumu: Míra sociální kontroly v sousedství a charakter tohoto sousedství.

Výzkumná otázka: Jaká je souvislost mezi charakterem sousedství a mírou sociální kontroly v tomto sousedství?

Teoretická hypotéza: Míra sociální kontroly v sousedství je závislá na charakteru tohoto sousedství.

Pojmová analýza:

Sousedství: Soubor osob, které na základě trvalejšího bydlení v těsné blízkosti udržují specifický druh sociální interakce a vzájemných vztahů, jejichž forma a obsah jsou do značné míry určeny kulturním vzorem „dobrého souseda“.

Dimenze: typ zástavby

Obyvatelé jednotlivých typů zástavby se liší svým socioekonomickým statusem, což považujeme za nejvíce adekvátní k posouzení charakteru sousedství.

Indikátory: vilová čtvrť, sídliště činžovních domů

Pojmová analýza:

Sociální kontrola: Konfrontace reálného chování jedince nebo skupiny s kolektivně sdílenými hodnotami a normami tohoto chování, průběžně prováděna účastníky sociální interakce. Sociální kontrola probíhá při každodenní interakce, v malých skupinách, během celého procesu socializace

Dimenze: intenzita sociální interakce

Cílem sociální kontroly je, aby se jedinec choval v rámci společenských norem. Nástrojem sociální kontroly je sociální interakce, jejímž prostřednictvím jsou normy udržovány, a to na základě zpětné vazby druhých lidí.

Indikátory: frekvence trávení volného času (vzájemné návštěvy, společné organizování volnočasových aktivit atd.)

Praktická hypotéza: Frekvence společného trávení volného času obyvatel sídlišť činžovních domů je vyšší než frekvence společného trávení volného času obyvatel vilové čtvrti.

Předmět výzkumu: Školní prospěch a struktura rodiny.

Výzkumná otázka: Ovlivňuje rodina školní prospěch dítěte?

Teoretická hypotéza: Na školní prospěch dětí má vliv jeho rodina.

Pojmová analýza:

Rodina: Je základním článkem sociální struktury, základní ekonomickou jednotkou jejímiž hlavními funkcemi je reprodukce trvání lidského biologického druhu a výchova, respektive socializace potomstva, ale i přenos kulturních vzorců a zachování kontinuity kulturního vývoje. V užším slova smyslu pojímáme rodinu jako „rodinu nukleární“, což je rodinná skupina tvořící společnou domácnost a skládá se z rodičů a jejich vlastních, eventuálně adoptovaných dětí. Je to malá, intimní, relevantně uzavřená skupina, v níž převládá bezprostřední, důvěrně osobní kontakty.

Dimenze: struktura rodiny

Struktura rodiny má pro nás podobu úplné a neúplné rodiny. Struktura rodiny (přítomnost nebo nepřítomnost rodiče/rodičů) chápeme jako důležitější aspekt při formování osobnosti individua než např. ekonomické podmínky dané rodiny.

Indikátory: úplná rodina, neúplná rodina

Pojmová analýza:

Školní prospěch: Systematicky prováděné, vědecky založené a plánované formy hodnocení výsledků výchovně vzdělávací práce

jednotlivých žáků podle požadavků společnosti. Vedle učebního výkonu odráží školní prospěch rovněž i určité úsilí žáka, podmínky učení, ale i postavení žáka ve třídě, výchovně vzdělávací práci učitele apod.

Dimenze: oficiálně uznávané hodnocení

Je vhodné pro kvantitativní výzkum z hlediska snadné dostupnosti dat a jejich zpracování.

Indikátor: známky daných předmětů (matematika, jazyk český, cizí jazyk, základy společenských věd, dějepis, fyzika, biologie, chemie) dětí na 2. stupni základní školy

Praktická hypotéza: Děti z neúplných rodin mají na 2. stupni základních škol horší známky z daných předmětů než děti z rodin úplných.